

บทความวิจัย (Research Article)

การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญา
จากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

CURRICULUM DEVELOPMENT OF "ENTREPRENEURSHIP" CLUB ACTIVITY
IN ACCORDANCE WITH THE CONCEPT OF INTELLECTUAL TRAINING
FROM THE PROTOTYPE FOR HIGH SCHOOL STUDENTS

Received: June 27, 2021

Revised: July 28, 2021

Accepted: August 4, 2021

กิตติกันฐากรณ์ การุณประชา¹ และวิเชียร ชำรงโสทธิสกุล^{2*}
Kittikanthakorn Karunpracha¹ and Wichian Thamrongsothisakul^{2*}

^{1,2}ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: wichianth@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิจัยและพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีการดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลที่เป็นในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้ประกอบการธุรกิจ จำนวน 2 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 2 คน และนักเรียนโรงเรียนอุตรดิตถ์ จำนวน 15 คน โดยใช้แบบสอบถาม ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอุตรดิตถ์ ที่สมัครเข้าร่วมในกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ใช้แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวทดสอบหลังการทดลอง (One-Group Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า T (T-Test Dependent Samples) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลักสูตรโดยการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า

1. ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรด้านเนื้อหา คือ 1) ความรู้ทางด้านธุรกิจ 2) ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ จัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมให้มากที่สุด และด้านการวัดและประเมินผล คือ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

2. หลักสูตรมีองค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นมา 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) สาระการเรียนรู้ 5) โครงสร้างหลักสูตร 6) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 7) สื่อการเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.50$)

3. นักเรียนมีคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ในภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนตามหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.41$)

คำสำคัญ: หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม การเป็นผู้ประกอบการ การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

Abstract

The purposes of this study was to research and develop curriculum of “Entrepreneurship” club activity. Research methods used Research and Development process. There were 4 steps in conducting the research as follows; Step 1: Studied the information necessary to develop the curriculum for “Entrepreneurship” club activity from 2 entrepreneurs, 2 teachers of Career Learning Department, and 10 students of Uttaradit Daruni School By using the questionnaire. Step 2: Developed a curriculum for "Entrepreneurship" club activity in which 5 experts would examine the suitability of the course and the course material. The research instruments were curriculum and supplementary documents for the “Entrepreneurship” club activity and the assessment of the suitability of the course and the course documentation. The statistics used in the analysis were the Mean and Standard Deviation. Step 3: Conducted the trial “Entrepreneurship” club activity trial by accordance with the concept of intellectual training. The sample group used was 10 students of Uttaradit Daruni School who applied to participate in the "Entrepreneurship" club activity. Used “One-Group Post-test Design” in research plan. The instrument used in the research was an entrepreneurial proficiency assessment form. The statistics used in the analysis were Mean, Standard Deviation, T-Test Dependent Samples and Content Analysis. Step 4: Studied the opinions of learners towards learning according to the “Entrepreneurship” club activity curriculum. Research tools were questionnaire for learners' opinions towards learning according to the “Entrepreneurship” club activity curriculum. Statistics used for analyzing were Mean, standard deviation. The results presented:

1. The necessary information for the development of contents 1) business knowledge demanding, 2) working competency leaning ability, and 3) business conditions on teaching and learning activities were very much participated by students. Measurement and Evaluation were used by the actual condition.

2. The curricular element as following 1) backgrounds, 2) principles, 3) proposes, 4) learning core, 5) curriculum structure, 6) learning management guidelines, 7) learning media, and 8) measurement and evaluation. The course suitability were the greatest level of ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.50$).

3. The entrepreneurial proficiency assessment’s score was above the average by 70% with statistical significance at the level of .05.

4. In general, the students had a high level of agreement with the curriculum of the “Entrepreneurship” club activity ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.41$).

Keywords: Club Activity Curriculum, Entrepreneurship, Intellectual Training from the Prototype

บทนำ

ปัจจุบันทั่วโลกให้ความสนใจการจัดการศึกษาที่สอดคล้องและตอบสนองอย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก และความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมทั้งกับชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education) เป็นหนึ่งในทักษะสำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ได้รับความสนใจและมีการดำเนินการเพิ่มมากขึ้น ในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) สำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) ซึ่งหมายรวมถึง (1) รู้วิธีการที่เหมาะสมสำหรับการสร้างตัวเลือกเชิง เศรษฐศาสตร์/เศรษฐกิจ (2) เข้าใจบทบาทในเชิงเศรษฐศาสตร์ที่มีต่อสังคมและ (3) ใช้ทักษะการเป็นผู้ประกอบการในการยกระดับและเพิ่มประสิทธิผลด้านอาชีพเข้าไปในการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ตามยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 เพื่อสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 และหลุดพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง โดยเน้นการพัฒนาที่สมดุลบนฐานความคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการปฏิรูปประเทศด้านโครงสร้างเศรษฐกิจ การวิจัยและพัฒนา และระบบการศึกษาของรัฐบาล (Office of the Education Council, 2004)

หลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรผสมผสานการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ในการศึกษาทั่วไปหลักสูตรในระดับนี้จะเป็นหลักสูตรที่จะต้องคำนึงการพัฒนาอาชีพของแต่ละบุคคลที่จะต้องรวมถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การให้คำปรึกษาในการอาชีพการเข้าทำงานของผู้เรียน ข่าวสารทางอาชีพ และการวางแผนในการทำงาน ซึ่งหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจุดประสงค์หลักที่ต้องการเตรียมนักเรียนไปประกอบอาชีพ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานและการเป็นพลเมืองของประเทศที่ต้องเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในการประกอบการ สร้างทักษะที่จำเป็นในประกอบอาชีพทั้งทักษะการทำงาน การจัดการ และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการวางแผนต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (Leeaumnonkul, 2010)

ส่วนมากในประเทศไทยยังไม่มุ่งเน้นเรื่องของการสอนให้นักเรียนเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาที่สอน ตลอดจนบุคลากร และนักเรียนยังขาดตัวอย่างหรือต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการเป็นต้นแบบ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Office of the Education Council (2004) กล่าวถึงเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากหลักสูตรเป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา หากสถานศึกษามีหลักสูตรเป็นของตนเอง มีคณะกรรมการร่วมกันวางนโยบาย หลักการ เป้าหมาย และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน ที่เน้นการบูรณาการหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนาและวัฒนธรรม ย่อมจะแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของแต่ละท้องถิ่นนั้นๆ ผลที่ตามมาคือผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น เกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นและสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของสาระในหลักสูตรแกนกลางมาผสมผสานระหว่างสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สภาพความต้องการของท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในชุมชน

การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (Cognitive Apprenticeship Approach) เป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานจากแนวคิดการสร้างความรู้ทางสังคม (Social Constructivism Approach) ของ Vygotsky (1981) และทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม (Social

Cognitive Theory) ของ Bandura (1989) โดยแนวคิดการสร้างความรู้ทางสังคมให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ภาษา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเรียนรู้ และบทบาทของผู้ที่มีความชำนาญมากกว่าในการช่วยเหลือและให้คำชี้แนะผู้เรียนให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้และแก้ปัญหาที่ไม่สามารถกระทำได้ด้วยลำพัง Fosnot (2013) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะช่วยกระตุ้นพัฒนาการทางสติปัญญา และเพิ่มพูนความรู้และความสามารถของผู้เรียน อีกทั้งการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบยังมีพื้นฐานจากแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม ซึ่งมีแนวคิดว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้โดยบุคคลเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้จากตัวแบบ (Observational Learning or Modeling) และเชื่อว่าการเป็นต้นแบบช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะต้องตั้งใจเก็บรักษาข้อมูลและปฏิบัติซ้ำ ซึ่งการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะสอนให้ผู้เรียนใช้วิธีการสังเกตอย่างวิเคราะห์ถึงกระบวนการคิดของผู้เชี่ยวชาญ และให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะโดยมีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำชี้แนะ และเสริมต่อการเรียนรู้จนผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเกิดความชำนาญมากขึ้น (Collins et al., 1991)

งานวิจัยเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบไปส่งเสริมความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ คืองานวิจัยของ Leeaumnonkul (2010) ได้วิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการผสมผสานแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และปรัชญาพิพัฒน์นิยม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางธุรกิจสำหรับผู้เรียน และเพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาด้วยการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ในช่วงการทดลองนำหลักสูตรไปใช้กับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การแสวงหา และเพิ่มเติมความรู้ โดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเรื่อง การประกอบการธุรกิจและการใช้ประโยชน์จากความรู้ทางบริหารธุรกิจ และเน้นการให้ความสำคัญเรื่องความอดทน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยน ชักถาม การทำงานร่วมกัน เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานได้มีการปฏิสัมพันธ์ ลงมือปฏิบัติ อภิปรายชักถามร่วมกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้นั้นๆ รวมทั้งผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายได้ดี และมีความรู้ที่ยั่งยืน ถ้าได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติภายใต้สภาพจริง เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถซึมซับได้เร็วกว่า และจะได้มีความรู้ ความภาคภูมิใจ และส่งเสริมความเจริญให้กับการประกอบอาชีพของตนเองได้

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตร “การเป็นผู้ประกอบการ” ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและสภาพการดำเนินการประกอบการในสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน ผู้เรียนได้ฝึกการเป็นผู้ประกอบการจากการฝึกประกอบการจากต้นแบบที่นักเรียนสนใจ เพื่อให้นักเรียนมีแรงบันดาลใจในการทำธุรกิจ และสามารถเป็นคนคิดแก้ปัญหาได้ รวมทั้งการใช้ความรู้ทางด้านการประกอบการที่ประกอบด้วย การเงินการบัญชี การตลาดการผลิต และการจัดการ ใช้ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ ต่อการดำรงชีวิต ซึ่งหลักสูตรนี้ได้พัฒนาขึ้นนี้จะเป็ต้นแบบที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนและสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียง สามารถใช้เป็นแนวทางในการนำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไปใช้ ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะกระบวนการดำรงชีวิตไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งนำข้อค้นพบที่ได้จากการเรียนรู้ตามหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการเลือกอาชีพ การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตของครอบครัวและตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลที่เป็นในการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อสร้างและหาคุณภาพหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 3.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการหลังเรียนด้วยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” กับเกณฑ์ร้อยละ 70
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่เรียนกิจกรรมชุมนุมการเป็นผู้ประกอบการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเจาะจง ที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม โดยคำนึงถึงการเว้นระยะห่างทางสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

ขอบเขตของการวิจัย การศึกษาข้อมูลที่เป็นในการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และจากการตอบแบบสอบถามของผู้เรียน มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเนื้อหากิจกรรมชุมนุมที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือเรื่อง ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ เวลาเรียน 20 ชั่วโมง ซึ่งประกอบด้วย 2 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยที่ 1 ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 6 เรื่องย่อย ดังนี้ 1) การประกอบธุรกิจ 2) แผนธุรกิจ 3) การจัดการการเงิน 4) การจัดการผลิต 5) การจัดการตลาด และ 6) การเป็นผู้ประกอบการ เวลาเรียน 7 ชั่วโมง และหน่วยที่ 2 ฝึกปฏิบัติการเป็นผู้ประกอบการการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ การประกอบธุรกิจ ประกอบด้วย 3 เรื่องย่อย ดังนี้ 1) การเขียนแผนธุรกิจ 2) การดำเนินการธุรกิจ และ 3) การสรุปผลการดำเนินการธุรกิจ เวลาเรียน 13 ชั่วโมง

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลที่เป็นในการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ทำให้ได้หลักสูตรที่มีองค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นมา 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) สาระการเรียนรู้ 5) โครงสร้างหลักสูตร 6) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 7) สื่อการเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผล

ผู้วิจัยนำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษวิชาการงานอาชีพ พบว่า มีความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.50$) และเอกสารประกอบหลักสูตรที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.48$)

2. แบบประเมินความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ โดยมีประเด็นที่ประเมิน 9 ข้อ คือ 1) การวางแผนในการปฏิบัติงาน 2) การตัดสินใจร่วมกัน 3) ความร่วมมือในการทำงานของกลุ่ม 4) การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม 5) การแบ่งงานตามความสามารถของบุคคลในกลุ่ม 6) ความกระตือรือร้นในการทำงาน 7) การแก้ปัญหาในการฝึกปฏิบัติงาน 8) ความเป็นผู้นำ 9) ความอดทนต่อความไม่แน่นอน นำแบบความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence: IOC) (Buason, 2009, p. 82) ระหว่างข้อคำถามและตัวเลือก หากมีค่าอยู่ระหว่าง 0.50 - 1.00 ถือว่าเป็นข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ หากมีค่าต่ำกว่า 0.50 ถือว่าเป็นข้อคำถามที่ต้องตัดทิ้ง หรือนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ พบว่า แบบประเมินมีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 จำนวน 9 ข้อ และนำแบบประเมินความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ คำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (Prachanban, 2009, p. 179) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.79 คะแนน

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” แบบสอบถามความคิดเห็นตามหัวข้อที่กำหนด โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดหัวข้อที่ใช้ในการสอบถามความคิดเห็น ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence: loc) (Buason, 2009, p. 82) ซึ่งผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบสอบถามความคิดเห็น พบว่า แบบสอบถามความคิดเห็นมีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 และนำคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) คำนวณโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Prachanban, 2009, p. 175) ซึ่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.42 - 0.71 จำนวน 17 ข้อ และนำแบบสอบถามทั้ง 17 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ คำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (Prachanban, 2009, p. 179) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชุมและชี้แจงจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมการเป็นผู้ประกอบการ ที่ส่งเสริมความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 20 ชั่วโมงตามคาบเรียนของโรงเรียน
3. ในระหว่างทำกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนจะได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม และหลังเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยประเมินความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการเป็นรายบุคคล
4. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมทั้งหมดไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลที่เป็นในการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และจากการตอบแบบสอบถามของผู้เรียน มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วเขียนสรุปเชิงบรรยายความ

2. การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทุกคนมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. การใช้หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ผู้วิจัยได้ประเมินผลการเรียนโดยใช้กิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ประเมินความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ หลังเรียนด้วยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” กับเกณฑ์ร้อยละ 70

4. การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” โดยการนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนทุกคนมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลที่เป็นในการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และนักเรียน ได้ให้ข้อมูลที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1.1 ด้านเนื้อหา เพื่อใช้สำหรับกำหนดสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนทำให้ได้ประเด็นที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัยและการพัฒนาของผู้เรียน สอดคล้องกับการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งทำให้ได้เนื้อหาสาระการเรียนรู้สำหรับจัดทำหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การประกอบธุรกิจ 2) แผนธุรกิจ 3) การจัดการการเงิน 4) การจัดการการผลิต 5) การจัดการการตลาด 6) การเป็นผู้ประกอบการ

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหา พบว่า การจัดการเรียนการสอนจะต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด เปลี่ยนประสบการณ์ นักเรียนแสดงความคิดเห็นระหว่างสมาชิกในกลุ่ม และให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

1.3 ด้านการวัดและประเมินผล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวัดและประเมินผลของการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ พบว่า ควรจะเป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้การประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การใช้แบบทดสอบ เป็นต้น และการวัดประเมินผลความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ควรทำการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนว่ามีการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการสร้างหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ทำให้ได้หลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ดังนี้

2.1 หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” มีองค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นมา 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) สาระการเรียนรู้ 5) โครงสร้างหลักสูตร 6) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 7) สื่อการเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผล โดยนำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.50$) เนื่องจากผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบหลักสูตรจาก Tyler (1949, p. 1); Taba (1962,

p. 10), Buasri (1999, p. 8) ผู้วิจัยได้สรุปว่าหลักสูตรมี 8 องค์ประกอบ และผู้วิจัยได้ยึดหลักการกำหนดแต่ละองค์ประกอบตามแหล่งข้อมูลที่สังเคราะห์มา

2.2 เอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” มีองค์ประกอบ คือ 1) จุดมุ่งหมายของคู่มือการใช้หลักสูตร 2) องค์ประกอบของคู่มือการใช้หลักสูตร 3) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำเอกสารประกอบหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมองค์ประกอบของเอกสารประกอบหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.48$)

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรกิจกรรม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวทางการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนหลังเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวทางการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 29.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.94 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์คะแนนความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน พบว่า คะแนนความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวทางการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนมีต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ในภาพรวมผู้เรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.41$)

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวทางการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายตามลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลที่เป็นในการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม “การเป็นผู้ประกอบการ” พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และนักเรียน ทำให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรด้านเนื้อหา เพื่อใช้สำหรับกำหนดสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องเรียน ทำให้ได้ประเด็นที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน สอดคล้องกับการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนในการที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่างๆ อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของสังคมอีกด้วย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และด้านการวัดและประเมินผล ทำให้ได้แนวทางในการวัดและประเมินผลการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อเป็นข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรต่อไป สอดคล้องกับรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ Utranan (1989) ซึ่งได้อธิบายวัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในขั้นที่ 1 ว่า การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและเป็นขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหา ความต้องการของสังคมและผู้เรียน จะช่วยให้สามารถจัดหลักสูตรให้สนองความต้องการและสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรม “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวทางการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรครบทุกด้าน ได้แก่ 1) ความเป็นมา 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) สาระการเรียนรู้ 5) โครงสร้างหลักสูตร 6) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 7) สื่อการเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผล ซึ่งหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.50$) และในภาพรวมองค์ประกอบของเอกสารประกอบหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.48$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบของหลักสูตรพัฒนาขึ้นจากหลักการของแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ จึงส่งผลให้ทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีความชัดเจน โดยเฉพาะแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ นอกจากนี้ยังได้ใช้สถานประกอบการเป็นแหล่งเรียนรู้และประสบการณ์ตรง

เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จากการปฏิบัติและการมีปฏิสัมพันธ์สอดคล้องกับ Kraipeerapun (2007) ที่กล่าวว่า หากผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชนและสิ่งแวดล้อมจริงที่ผู้เรียนดำรงชีวิตอยู่ จะส่งผลต่อการเรียนรู้และจิตวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนได้

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรกิจกรรมชุมชน “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า คะแนนประเมินความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ว่า การจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรกิจกรรมชุมชน “การเป็นผู้ประกอบการ” เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การแสวงหาและเพิ่มเติมความรู้ โดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องการประกอบการธุรกิจและการใช้ประโยชน์จากความรู้ทางบริหารธุรกิจ และเน้นการให้ความสำคัญเรื่องความอดทนมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยน ชักถามการทำงานร่วมกัน เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงาน ดังที่ Kauchak and Eggen (as cited in Leeaumnonkul, 2010) และ Chuerattanapong (1996) กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดได้ดีเมื่อผู้เรียนได้มีการปฏิสัมพันธ์ ลงมือปฏิบัติ อภิปรายชักถามร่วมกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายได้ดี และมีความรู้ที่ยั่งยืน ถ้าได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติภายใต้สภาพจริง เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถซึมซับได้เร็วกว่า และจะได้มีความรู้ ความภาคภูมิใจ และส่งเสริมความเจริญให้กับการประกอบอาชีพของตนเองได้

การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเป็นกระบวนการที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามศักยภาพตามที่คุณเรียนสามารถพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์ โดยการแนะนำส่งเสริมชี้แนะ และการใช้กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ตามความสามารถของ แต่ละบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ การเสริมต่อการเรียนรู้เป็นวิธีการสร้างความรู้ใหม่ โดยการเรียนรู้จากผู้ใหญ่ ครู และเพื่อน ซึ่งกิจกรรมที่ใช้จึงเป็นลักษณะที่ช่วยให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่จะทำให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาอย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบที่ว่า การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบกระตุ้นให้เกิดการโต้ตอบกันระหว่าง ผู้ที่เริ่มต้นการปฏิบัติงานกับผู้ชำนาญการในการปฏิบัติงาน เกิดการพัฒนาตนเอง โดยผู้เรียนได้นำความรู้เพื่อเชื่อมโยงให้สัมพันธ์กับทักษะที่ผู้เรียนมีความต้องการสำหรับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และเลือกกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสภาพบริบทที่ต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Leeaumnonkul (2010) ที่ได้วิจัยและพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tantivorawong (2014) พัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

4. ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมชน “การเป็นผู้ประกอบการ” ในภาพรวม ผู้เรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมชน “การเป็นผู้ประกอบการ” ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.41$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างถูกต้อง เห็นความสำคัญของการการเป็นผู้ประกอบการ และผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์สังคมปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในระหว่างการจัดการเรียนการสอนจะต้องมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยการให้คำชี้แนะ และเสริมต่อความรู้เกี่ยวกับความรู้ทางด้านบริหารธุรกิจ ที่ผู้เรียนจะได้สามารถเชื่อมโยงความรู้ และทฤษฎีทางด้านบริหารธุรกิจมาใช้ในการปฏิบัติงาน และจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ที่ยั่งยืน

1.2 ควรให้ผู้เรียนได้ฝึกเรียนรู้จากผู้ที่มีชำนาญการในการปฏิบัติงาน เพราะพฤติกรรมส่วนใหญ่ของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ ส่วนหนึ่งของบุคคลเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้จากตัวแบบ

1.3 ในการวัดและประเมินผลความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนข้อคำถามให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป โดยปรับเปลี่ยนให้ข้อคำถามมีความทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากงานวิจัยนี้ทำให้ พบว่า การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบสามารถพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการได้ ดังนั้นงานวิจัยในอนาคต ควรพัฒนาหลักสูตรรายวิชาอื่นที่เป็นรายวิชาฝึกปฏิบัติ เช่น รายวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พลศึกษา เป็นต้น

References

- Bandura, A. (1989). Human agency in social cognitive theory. *American Psychologist*, 44(9), 1175–1184.
<https://doi.org/10.1037/0003-066X.44.9.1175>
- Buason, R. (2009). *Research and development of educational innovations*. Bangkok: Khamsamai. [in Thai]
- Buasri, T. (1999). *Design and development course theory* (2nd ed.). Bangkok: Pattanasuksa. [in Thai]
- Chuerattanapong, J. (1996). *Curriculum development: principles and practices*. Bangkok: Alyn Press. [in Thai]
- Collins, A. (2006). Cognitive Apprenticeship. In R. K. Sawyer (Ed.), *The Cambridge handbook of: The learning sciences* (pp. 47–60). Cambridge University Press.
- Fosnot, C. T. (2013). *Constructivism: theory, perspectives, and practice*. New York: Teachers College Press.
- Kraipeerapun, K. (2007). *A Development of ethnobotany curriculum for promoting scientific mind through local involvement: Ban Kiriwong Community, Lansaka District, Nakhon Sri Thammarat Province case*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Leeaumnonkul, P. (2010). *Research and development of a junior entrepreneur curriculum based on cognitive apprenticeship approach to enhance business competence of upper secondary school students*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2004). *Academic conference of educational administration research*. Bangkok: Charoen Phon Printing and Cover Making. [in Thai]
- Prachanban, P. (2009). *Research methods in social sciences*. Phitsanulok: Rattanasuwan Printing. [in Thai]
- Tantivorawong, V. (2014). *A proposed model of corporate governance characteristics development of small and medium entrepreneur for undergraduate students majoring business administration by using cognitive apprenticeship in social network*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Utranan, S. (1989). *Curriculum theory*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Vygotsky, L. S. (1981). The Genesis of Higher Mental Functions. In J. V. Wertsch (Ed.) *The Concept of Activity in Soviet Psychology* (pp. 144-188). Armonk, NY: M.E. Sharpe.